

est, quemadmodum traditur ab iis qui data opera de christiana antiquitate scripsere. Generatim tamen dici potest duplicum esse in ecclesia partem distinguendam, quarum una quae *Sanctuarium* dicitur, clericis *unice* seu locus proprius tribuitur (163); altera vero quae ecclesiae *nave* vel *navibus*, si plures sint, continetur, reliquis fidelibus destinatur. (*Cf. tit. sup. cit. lib. III. Decr. et ibi DD.*).

TITULUS IV.

De oratoriis publicis et privatis.

418. *Oratoria*, quae etiam *cappellae* seu *sacella* appellantur, ea loca sunt vel in agris vel in civitatibus posita quae *extraordinario* modo sacris deputantur. Haec statui potest veluti ultima differentia, qua oratoria ab ecclesiis discriminantur. Ecclesia enim ordinario modo, publico cultui in usum fidelis populi destinatur, dum oratoria in quadrupedem personarum aut etiam quorumdam coetuum utilitatem eriguntur.

419. Oratoria sunt vel *publica* vel *privata*, prout omnibus patent, vel ad privatum dumtaxat usum sunt.

I. Oratorium *publicum* externo aditu patere omnibus debet, vel quia fores ipsae in via publica reperiuntur, vel quia saltem aditus liber omnibus permittitur. Oratoria *publica* auctoritate episcopi eriguntur et benedicuntur, atque *modo permanenti et irrevocabili*, cultui sacro deputantur. Quod vero a quibusdam dicitur, opus esse ut oratoria *publica* campanam habeant ad convocandos fideles, non ita debet intelligi ut necessarium prorsus sit, quamvis communiter fiat. Oratoria *publica* ab episcopo vel eius delegato, sicuti alia pia loca visitantur. Sunt autem vel saecularia vel regularia, prout a clero saeculari vel regulari iure proprio administrantur.

Nonnulli sunt qui distinguunt oratoria *publica* in quasdam classes. Prima est eorum, quae licet continantur intra privatas aedes, adnexum tamen habent *beneficium ecclesiasticum*. At haec vix modo obtinent. Altera classis est eorum

quae vere et proprie *consecrata* fuerunt; aequiparantur enim veluti ecclesiis. Sed S. Congregatio Concilii statuit, tum ut fores atrii de die essent apertae, tum ut oratorium congrue dotaretur. Tertia denique classis ea complectitur, quae superius a nobis recensita sunt.

II. Oratoria vero privata seu *domestica*, sunt vel *episcopalia* vel *religiosa* ac *pia*, vel denique strictissimo omnino sensu *domestica*. Priora in domibus episcopalibus reperiuntur, secunda in monasteriis, seminariis, hospitalibus, aliisque piis locis; tertia denique in domibus quibusque privatis, non solum ad preces Deo persolvendas, hoc enim omnibus licet, sed ut in eo missa celebrari possit. Porro

a) episcopi praeter oratorium in suis aedibus, facultatem habent altaris *viatici* seu *portatilis*; scilicet ubicumque *morantur* in altari portatili sacram facere possunt;

b) regulares mendicantes, ante concilium tridentinum amplissimis gaudebant facultatibus, non solum in suis domibus, sed etiam in domibus quibusque privatis altare viaticum erigendi et in eo missam celebrandi; at concilium tridentinum (Sess. XXII. Deer. de observ. et evit. in celeb. Missae) has facultates maxima ex parte de medio sustulit; licet non omnino convenienter auctores intra quos limites decretum tridentinum debeat intelligi quoad ipsas domos regularium. Certum tamen est iis fuisse ademptam facultatem altare viaticum in alienis domibus erigendi;

c) episcopi non possunt concedere laicis, nisi *forte* per modum *actus*, gravi urgente causa, facultatem, ut in eorum oratorio demestico missae sacrificium celebretur; sed haec facultas solum a Sede apostolica conceditur, atque ita ut dumtaxat praesentibus *indultario*, aut *indultariis* (1) aequo principaliter nominatis, id fieri possit.

420. Nominatim vero iis solis, qui in brevi apostolico nominantur, licitum est diebus festis, non tamen exceptis, praeecepto audiendi missam satisfacere (2).

(1) *Gattico, De Orat. dom. c. 21. nn. 23. 24.*

(2) *Ben. XIV. Const. Magno cum animi 2 Iunii 1751; et Decretum Clem. XI, 15 Dec. 1703. Cf. Lucidi Op. cit. Vol. I. pag. 114 et Vol. III, pag. 46 seqq. ed. rom. 1883.*

421. Insuper ex peculiari legis dispositione habentur tamquam *publica*:

a) Oratoria quae sunt in residentia episcoporum et cardinalium.

b) Oratoria domorum regularium.

c) Oratoria locorum piorum *ecclesiasticorum*.

d) Imo locorum piorum quorumcumque.

In iis proinde, quamvis circa duas ultimas classes id a nonnullis in dubium revocetur, licitum unicuique est praecēpto audiendi missam satisfacere, saltem eo quod lex id vetans certa dici nequeat (1).

TITULUS V.

De sepulturis.

422. Cum iis quae de ecclesiis dicta sunt, ea connectuntur quae ad ecclesiasticam sepulturam pertinent, cuius occasione ea etiam pertractantur quae ad iura parochialia circa funera referuntur (2).

423. Sepultura autem hic spectatur, non quocumque modo, sed prout est *sacra*, imo *ecclesiastica*, scilicet ut in loco constituitur auctoritate Ecclesiae ad id deputato. Hoc significat sepulturam hic a nobis spectari, non solum ut sacram quocumque modo, sed ut eo determinato modo sacram, quo catholicae Ecclesiae leges talem efficiunt.

Constat enim ex ipsa humani generis historia qua late patet, *sepulcri religionem* vel apud barbaras nedum excusat gentes sancte usque servatam fuisse; hinc et *violatores sepulcrorum*, ceu sonentes gravissimi criminis, civiles leges saevis poenis multarunt (3): sed longe augustior ea est sepulcri reverentia, quam catholica Ecclesia multiplicem ob

(1) De Oratoriis cf. Gattico Op. cit.

(2) De sepulturis inscribitur titulus XXVIII. Decretalium ad quem cfr. DD.

(3) Tit. De sepulcr. viol. D. (XLVII. 12).

causam praesefert, atque inde *ecclesiastica* dicitur, quod Ecclesiae auctoritate, institutis ac legibus constituitur.

424. Varia in primis fuit Ecclesiae disciplina *circa determinationem locorum*, in quibus fidelium corpora condenda essent: siquidem

a) coemeteria primum extra urbes constituebantur, iuxta eam consuetudinem, quae civilibus etiam romanorum legibus fulciebatur (1).

b) At vero praesertim post saeculum quartum, cum plures extuctae essent ecclesiae, coemeteria prope ipsas, potissimum si parochiales essent, exstrui coeperunt.

Factum testantur ipsa historica monumenta (2): ratio vero facti ea maxime fuit, quod facilius fideles qui ecclesias adibant, precibus suis aliisque suffragiis pias defunctorum animas iuvare sic poterant.

Quod vero parochiales praesertim ecclesiae deligerentur, congruum omnino fuit, ut prope eas ecclesias fidelium corpora conderentur, in quibus sacramentorum participes dum viverent efficiebantur.

c) Quin imo in ipsis ecclesiis fideles sepulturam deinceps habuerunt, non tamen continuo absque ullo discrimine; sed primum imperatoribus, episcopis, presbyteris, religiosis viris, sacris virginibus, aliisque dignitate conspicuis personis, id concessum fuit; dein serius omnibus indiscriminatim fidelibus; facile enim intelligitur honori maximo a fidelibus reputari quod ibi eorum conderentur sepulcro corpora, ubi Sanctorum exsuviae publice coluntur.

Hinc non nisi peculiaribus de causis id primitus concessum; at serius ad pietatem fovendam, omnibus permisum fuit.

d) Praeter autem parochiales ecclesias, ius tumulandi regularium etiam ecclesiis fuit apostolico privilegio attributum. Ex quo tamen privilegio regularibus concesso necessitas orta est accuratius determinandi, quae ad iura parochialia circa funera referuntur (3).

(1) L. 3. D. De Sep. viol. §. D. Hadrianus.

(2) L. 2. C. de Sacros. Eccles. (1. 2.) Concil. Bracar. II. c. 18. Coll. Labb. VI. col. 522.

(3) Clem. Dudum de Sepult.

e) Insuper omnibus optio data fuit, ut quam mallent sibi sepulturam eligerent.

425. Ut hoc intelligatur notandum est, triplicem sepulturam in iure ecclesiastico distingui, scilicet *electivam*, *gentilitiam*, *parochiale*.

Electiva ea dicitur, quam quivis a *iure non prohibitus* arbitrio suo sibi eligit.

Gentilitia ea est quae ad personas alicuius familiae pertinet.

Parochialis quae in parochiali ecclesia defuncti, vel coemeterio sita est.

Porro omnes eligere sibi possunt sepulturam, exceptis *impuberibus et religiosis*.

Religiosi enim utpote voluntate privati, in ecclesia sui monasterii vel in proprio coemeterio condi debent, nisi forte extra monasterium moriantur, neque ad illud commode deferri possint.

Impuberis vero iure quoque eligendi sibi sepulturam pravitur, et parentes pro iis eam eligunt, si tamen id fiat ante eorum obitum; secus vel in gentilitia vel in parochiali conduntur.

Uxor vero si sepulturam nullam sibi elegit, et maritus ei est praemortuus, sepulcrum idem cum eo habere debet et si plures maritos habuit in ultimi sepulcro tumulanda est. Si vero maritus uxori sit superstes et sibi iam elegit sepulcrum, vel gentilitum habeat, in hoc etiam uxor tumulanda est, nisi sibi propriam elegerit aut maritus voluntatem suam circa sepulturam non declaraverit. In hoc enim postremo casu uxor, vel gentilitum si ei suppetat, vel parochiale sepulturam habere debet. At contra maritus, non in uxor's sepulcro, sed vel in parochiali vel in gentilitio condi debet.

Ad parochiale sepulturam quod attinet, id quoque animadvertisendum est, eam semper esse praferendam, si quis gentilitiam non habeat.

Insuper si quis duplex habeat domicilium, in ea parochia est sepeliendus, in qua vivens sacramenta percepit; si id in utraque factum est, locus datur praeventioni, vel ea deficiente episcopus rem componere debet.

426. Cum iis quae sepulturae iura respiciunt, ea etiam coniungenda sunt, quae ecclesiae leges statuunt de iuribus parochialibus circa funera. Porro

a) si defunctus in paroecia sepulturam habere debet, parochus ius habet eas recipiendi lege statutas oblationes fidelium, quae pro iustis funebribus persolutis dantur, et iura *stolae nigrae* appellantur;

b) si vero defunctus tumulandus sit in aliena ecclesia, tunc parochus ius habet benedicendi et associandi cadaver, atque insuper percipiendi *quartam funebrem*; quo nomine non quarta pars proprio sensu, sed generatim ea pars intelligitur, quae ab episcopo pro varia locorum consuetudine statui debet, atque parocho solvit ex iis quae occasione funeris ab alia ecclesia percipiuntur. Verum magis determinata horum iurum funebrium ratio ex cuiusque dioecesis peculiaribus statutis dignoscenda est.

427. Sunt tamen quidam, quibus ecclesiastica sepultura interdicitur vel in poenam, vel alia de causa. Hinc

a) ecclesiastica sepultura interdicitur *ob defectum ecclesiasticae communionis* iis qui vel nunquam Ecclesiam ingressi sunt per baptismum, vel ab ea egressi sunt, sive *voluntarie* ut apostatae, haeretici, schismatici manifesti, sive in *poenam*, ut *excommunicati vitandi*, aut *nominatim interdicti*.

b) Item aliis *ob praesumptam eorum perditionem*. Ii sunt suicidae, fures et latrones in actu criminis interficti, item decedentes cum reatu criminis publici et notorii aut *in iure expressi* cui tanquam poena privatio ecclesiasticae sepulturae irrogatur, e. g. omissi praecepti paschalis.

c) *In odium criminis sive ad tempus, sive perpetuo*: ad tempus interdicitur sepultura sacra usurariis et raptibus bonorum Ecclesiae, licet mandaverint damna compensari, donec reapse id factum sit; perpetuo vero iis qui in duello occubuerunt, etiamsi ante obitum signa dederint poenitentiae; quod etiam valet pro iis qui in torneamentis, ut dicuntur, aliquique ludis quae periculum instans mortis habeant, mortem oppetant. Verum pro modo practico quo hae leges Ecclesiae servari debent, attendendum est plura

licet iniuria prohiberi in praesenti rerum statu a lege ci-
vili, quaedam etiam esse toleranda ad vitanda mala ma-
iora. At cum leges Ecclesiae circa ius sepulturae servari
nequeunt, coemeteria proprio sensu sacra non sunt, et tunc
antequam cadaver tumuletur ipsum sepulerum singillatim
benedicitur (1).

428. Pauca ob peculiaria praesentis nostri temporis
adiuncta subiicimus de *crematione*. Crematio potest spe-
ctari, *in se*, et *in praesentibus rerum adiunctis*. Iam
vero

a) *in se*; ab ea sensus humanus magisque christianus
abhorre videtur, usu nunquam universalis fuit, licet per-
raro vix necessaria; hinc ea desiit statim ac christiana re-
ligio coepit *publice* exerceri.

b) Huius autem christianorum traditionis multiplex ea-
que gravissima exstitit ratio; scilicet reverentia erga ipsum
cadaver christiani demortui, spes futurae corporum resur-
rectionis, odium denique ethnicismi in quo consuetudo obti-
nebat corpora cremandi.

c) At vero longe aliud est, si cremationis instauratio
in praesentibus rerum adiunctis consideretur. Neque enim
aliud est, quam unum ex dolendis maxime indicis iam ma-
gis magisque succrescentis socialis apostasiae a christiana
religione. Id autem patet, sive

aa) personae attendantur, quae eam nunc maxime pro-
movent, sunt enim hostes religionis manifesti; sive

bb) argumenta expendantur, quae a cremationis patro-
nis proferuntur, quae tum materialismum, tum antichristia-
nismum aperte praeseferunt, praeter quam quod pleraque
nihil prorsus evincant. Quae vero *inhumationis* incommoda
obtruduntur, tum ea omnino exaggerantur, tum non mino-
ribus cremationis incommodis eliduntur (2).

cc) Si denique effectus perpendantur, qui ex huiusmodi

(1) Cf. *Barbosa Iuris Ecclesiastici universi Lib. II. cc. 9 et 10.*

(2) Potissima quae a *cremationis* assertoribus proferuntur argumenta,
expenduntur ac refutantur *singillatim* in *Ephemeride La Civiltà Catto-
lica Serie 9. Vol. X. pagg. 287–303, 552 segg.*

instaurato usu exsistere coeperunt, satis appareat religionis
detrimentum exinde dubio procul secuturum. Hinc facile
intelliguntur quae de *crematione* edita sunt a S. C. S. Of-
ficii decreta die 19 Maii 1887.

TITULUS VI.

De reliquis ad priorem rerum ecclesiasticarum classem pertinentibus.

429. Praeter ea quae hactenus recensita sunt, quaedam
supersunt quae et ipsa aliquo modo ad sanctificationem or-
dinantur, adeoque ad priorem classem pertinent rerum ec-
clesiasticarum. Ea autem sunt: I. *Utensilia sacra*. II. *Ima-
gines et reliquiae sanctorum*. III. *Ius liturgicum* in tota
sua amplitudine consideratum, prout festos dies, ieunia et
abstinentias ecclesiastica lege praescriptas, ac generatim
quascumque ecclesiasticas observationes complectitur.

§. I. De sacris utensilibus.

430. Ea quae ad sacra utensilia, pro institutionum no-
strarum ratione, pertinent, ad haec capita apte possunt
revocari:

I. Utensilium nomine, aliis praetermissis huius vocis
significationibus, intelliguntur ea omnia quibus sacra su-
pellex constituitur ad altaris potissimum sacrificium rite
celebrandum. Hac significatione utensilia dicuntur in iure
canonico,

a) vestes sacrae sacerdotum, aliorumque ministrorum,

b) vasa sacra quae in re divina peragenda adhibentur:

c) alia demum altaris et ecclesiae ornamenta seu in-
strumenta. Liquet autem, quo propinquius atque intimius
ad altaris sacrificium pertinent, ex iis alia aliis augustiora
exsistere.

II. Ad sacerdotales vestes quod attinet sunt, qui distin-
guunt eas quae ad *privatum* sacrificium, eas quae ad *so-
lemne* et eas quae ad *pontificale* spectant. Sed ratio sa-

erorum utensilium, quae a nobis hic unice spectatur, eadem in omnibus est. Vasa sacra quaedam *consecratione*, chrismatis adhibita unctione, ad altaris sacrificium destinantur, quaedam vero simplici *benedictione*. Quae consecratione indigent ab episcopis eam recipient oportet, cum huiusmodi consecrationes *analogice* ad potestatem episcopalem ordinis referantur (284. d.); quamvis ut ibi animadvertisimus, apostolico privilegio id fieri possit etiam ab iis qui episcopali ordine non sint insigniti. Quin imo etiam benedictiones communiter ab episcopo dari debent, quamvis facilius iis qui episcopi non sunt facultas tribuatur sacras vestes benedicendi. (Bened. XIV. Inst. XXI).

III. Circa institutionem sacrorum utensilium, distingui debet inter generalem quamdam determinationem earum rerum quae ad sacrificium pertinent, etiamsi ad eius essentiam proprie constituendam non referantur, et particularem determinationem quae in variis ritibus adhibetur. Sicuti enim quae ad essentiam spectant, uti panis et vinum ad Christum institutorem immediate referri debent, ita quae ad rem sacram faciendam generatim spectant, ad apostolicam traditionem procul dubio sunt referenda. Haec porro traditio, ideo quia indeterminata quamdam rei sacrae facienda rationem exhibit, quoad potissima quaedam capita plus minusve universalis est in Ecclesia. Peculiaris vero illa, quam diximus, determinatio maiorem diversitatem admittit, unde et variorum rituum qui in Ecclesia sunt etiam in utensilibus sacris, exsistentia explicatur. Sed haec ad aliam remittimus disciplinam. Inter alias huiusmodi res sacras memorandae sunt campanae, eo quod peculiari ritu qui in Pontificali romano describitur, solemniter ab episcopo iis benedictione impertita ac indito nomine alicuius sancti, ad ecclesiasticum usum depuntentur.

IV. De materia sacrorum utensilium, omissis iis quae ad rem nostram minus sunt necessaria, illud unum animadvertere sufficiat, vasa quae immediate Eucharistiae sacramentum excipiunt, ex pretiosa materia per se esse oportere. Hinc ea sunt vel aurea vel argentea, quin et gemmis varioque ornatu distincta esse possunt. Ratione tamen neces-

sitatis minus pretiosa etiam admittuntur quoad materiam, requiritur tamen ut interior pars saltem sit inaurata. Quod vero spectat ad materiam sacrarum vestium aliorumque ecclesiasticorum instrumentorum, adeantur ii qui data opera de rebus liturgicis scribunt.

V. Forma vero exterior sacrorum utensilium maxima ex parte pendet ex locorum consuetudine, iis exceptis quae lege universalis Ecclesiae vel universali consuetudine innuntur.

VI. Potissimum vero pertinet ad disciplinam iuris in rede qua agimus, lex ecclesiastica quae determinat tum quibus onus incumbit sacris utensilibus ecclesias instruere, quod aliqua ex parte, ius patronatus attingit; tum quale ius est ecclesiarum aliquid pro utensilium expensis ex elemosyna pro missarum celebratione detrahere; tum denique quibusnam attribuenda sint sacra utensilia Sanctae Romanae ecclesiae cardinalium et episcoporum post eorum mortem, qua de re consulenda est recens constitutio Pii IX quae incipit, *Quum illud 1. Iunii 1847. Cf. Tit. de Cons. Eccl. vel alt. (III. 40) in Decretal. et ibi DD. (De Sacris utensilibus data opera scripsit Fabius De Albertis Voll. I. II. Romae 1783, quem confer).*

§. II. *De sacris reliquiis et imaginibus.*

431. Res inter sacras, quippe quae ad sanctificationem et ipsae suo modo ordinantur, locum habent etiam Sanctorum reliquiae, sacraeque imagines. In his autem haec spectari possunt:

a) *fundamentum*, scilicet ratio illa ob quam *sacrae* fiunt, quae in dogmate catholico reperitur de cultu Sanctorum eiusque veritate et natura. Sed huiusmodi tractatio ad theologiam dogmaticam pertinet:

b) *peculiaris ratio*, qua eiusmodi cultus ab Ecclesia tribuitur; quae in ritu consistit sive *beatificationis* sive *solemnis canonizationis*. (Cf. Bened. XIV. *De servorum Dei beatificatione et beatorum canonizatione*):

c) *leges ecclesiasticae* ad liturgiam spectantes quibus statuitur, quaenam legitimae Sanctorum reliquiae haberi debeant, quaenam ex his aliae prae aliis sint *insignes*, quaenam publico cultu, quaenam vero privata tantum devotione coli debeant. Itemque huc pertinent ecclesiasticae leges liturgicae de *sacris imaginibus* prout scilicet earum materia, exterior forma, publica veneratio determinantur. (*Tit. de Reliquiis et veneratione Sanctorum III. 45 et ibi DD.*)

d) Patet autem auctoritatem universim statuendi in his rebus, uni Summo Pontifici tribui oportere, pro eius universalis in Ecclesia iurisdictione. Sunt tamen unicuique episcopo in sua dioecesi circa haec in ecclesiasticis canonibus quaedam iura tributa. Sed de hoc alias disseruimus (344 I. c.). (*Cap. Cum ex eo. De reliq. et ven.; Conc. Trid. Sess. XXV. De invoc. SS.*) Cf. *Ferraris, Bibl. can. v. Cultus SS.*

§. III. *De iure liturgico.*

432. Ultimo loco ius liturgicum generatim spectatum ad priorem rerum ecclesiasticarum classem referimus. Hoc autem nomine quodcumque ad sacras observationes pertinet, sive leges respiciat sanctorum rituum, sive dies festos, sive ieunia et abstinentias Ecclesiastica lege praescriptas, aliasque ecclesiasticas quascumque ceremonias complectimur (1).

433. In his etiam haec breviter innuenda veniunt:

a) eorum *fundamentum*, quod duplice spectari potest prout generalem Ecclesiae disciplinam refert, vel particularem locorum consuetudinem. Primum enim procul dubio ex apostolica traditione dimanat, quod patet etiam ex dissertationibus testimoniorum (2). Alterum vero licet quandoque ab uno vel altero etiam ex apostolis originem habere dicatur, plerumque ex multiplici causa pro varietate locorum repeti debet:

(1) Cf. DD. *Ad titulos, De Observatione ieunorum (III. 46.) De celeb. Miss. (III. 41.)*; *Bouix De Iure Liturgico, 1873, ed. 3.*

(2) *Bouix Op. cit., Par. III. c. 1.*

b) hinc etiam intelligitur quid sibi velit effatum illud *“lex credendi lege supplicandi statuitur”*. Nimurum publicus ecclesiae cultus intime nectitur cum ipsa fidei doctrina cuius in pluribus est *realis expressio* (1). Huic etiam accedit mystica sanctorum rituum significatio, ac generatim eorum, quae in Ecclesia frequentantur, observationum *moralis* ac *socialis* utilitas:

c) auctoritas vero liturgici iuris statuendi pro Ecclesia universa ad unum Romanum Pontificem pertinet, quamvis quaedam etiam pro suis dioecesibus episcopis competant ut dictum est: (344. I. c.)

d) *Organum* vero quo *ordinario modo* hanc auctoritatem exercet Pontifex, est Congregatio sacris ritibus praeposita: cuius tamen decreta, uti superius animadversum est (56. e), paullo aliter spectanda sunt, prout *generalia* nuncupantur, et pro universa promulgantur latina ecclesia, vel privatis consultationibus respondent quaeque *ius faciunt* pro iis qui ea postularunt. De iis confer ex recentioribus *Bouix de Iure Liturgico p. II. Sect. 2, c. 6.* Patet autem nos a clarissimi auctoris sententia discedere, quod attinet ad decreta *particularia* congregationis eiusdem, quibus ipse vim *legis universalis* tribuit.

TITULUS VII.

De ecclesiae iure in bona temporalia.

434. Iuxta initio statutam partitionem, ad res ecclesiasticas referenda quoque sunt quaelibet bona temporalia quae Ecclesia habet sicuti quaecumque alia societas. Licet enim haec natura sua humana prorsus sint, ac nullam per se habeant cum fine Ecclesiae habitudinem, quia tamen *res Ecclesiae* fiunt, et ab ea adhibentur ad sui finis *plenam assecutionem*, ecclesiastica evadunt et nominantur. Pro diversa autem ratione, qua huiusmodi res temporales ab Ecclesia habentur, variae oriuntur species bonorum ecclesiae-

(1) Ib. Par. 1. c. 7.